2022-52-RE

Causa 2022-52-RE
(Poncet López i d'altres c/ Principat d'Andorra)

Número de registre 403-2022. Recurs d'empara

Aute del 14 de novembre del 2022

BOPA núm. 137, del 23 de novembre del 2022

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 7 de setembre del 2022, per la representació processal dels Srs. Francisco Javier Poncet López, Maria Cerqueda Altimir, M. Dolors Ribes Solé, Lourdes Solé Cerqueda, Jean François Falconnier, *Tucuman Group INC, Howlong Foundation*, Carlos Alberto De Ada, Ester Veronica Anaya, Roberto Cayetano Di Cicco, Sergio Eduardo Yapura, Anibal Eduardo Chaves, José Tavares López, Carlos Iwan, Zacarias Eduardo Azar, Patrick Gérard Baudet, Nestor Omar Cejas, Nestor Juan Rebolino, Antonio Serra Rius, Jordi Pascal Massana, Esther Pascal Riera, Emilio José Temiño, Nora Giacchino, Fernanda Mosquera Pérez, Frédéric Olivier Guigue, Ricardo Domingo Olaria, Antoni López Mirmi, Osvaldo Ricardo Parra, Garciela De Wysiecki, Raul Alberto Chiapello, Luís Jorge Dell'era, Horacio Miralles, Sandra Marchesan, Gabriel Frenkel, José Luís Suárez, Mariela Judit Mangeruga, Marcelino Guillermo Arguelles Tarmargo, Carlos Agustín Goñi, Nora Beatriz Blanco, Alejandro Capalbo, M. Ines Vera, Juan Porta Miño, Flavia Nelida Carnaghi, Horacio Ruben Giacoboni, Alejandro Fabian Caruso, Marcelo Molina, Norma Saracho, Daniel Guillermo Karpik, Ruben Osvaldo Seret, M. Fernanda García, M. Isabel Ramaglio, *Brimark Holding, SA*, *Mallerton International, INC*, *Russhill Overseas, SA*, Adriana Elena Romay, Javier i Isaac Sadigursky, Fernando i Víctor Pérez Leal, Luís Fernando Bartucci, Francisco Pérez Belmonte, M. del Pilar Canepa, Humberto Pascual Auciello, Paz Elisabet Barga, Victor Alejandro, Ana Cecilia i M. Rosa Irma Materia, Liliana Noemi Stellato, Leandro Ariel, Andrés Esteban i Roberto José Materia, Esperanza Florez, Matías Ezequiel, Antonela Josefina, Manlio José, Ariadna, Marina Aida, Diana, Maria Laura, Mariano José, Esteban Alberto, Graciela M., Gustavo Esteban, Adrian Marcelo, Renato Salvador i Aldo Antonio Materia, Juana Collorafi, Ignacio Pellicé Vilalta, Montserrat Avellan Canal, Baltasar Aliaga Alcalde, Pascala Georget Hener, José Gutiérrez Morales, Elisa Costa Gili, José Merino Cortés, Anna M. Cortés Costa, Josep M. Pallerola Segon (*Tuton Holding, LTD*), Maryse Grollier, Carmen Elena Rodríguez i Daniel Marcelo Padin, mitjançant el qual interposa un recurs d'empara contra l'aute del 20 de juliol del 2022, dictat per la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia, per una presumpta vulneració dels drets fonamentals reconeguts a l'article 10 de la Constitució i a l'article 6 del Conveni per a la salvaguarda dels drets humans i de les llibertats fonamentals, "*essent aquests: Principi a la Tutela judicial efectiva, el d'Interdicció d'indefensió, a un procés degut amb totes les garanties, el de seguretat jurídica, principi d'igualtat i no discriminació, i al principi del dret a obtenir una resolució judicial*

raonada conforme a dret", i, atès que demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració dels drets esmentats i que anul·li la resolució impugnada. Així mateix demana la suspensió del procediment d'execució fins al pronunciament constitucional;

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41.2, 98 c) i 102;

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítols primer i sisè;

Escoltat l'informe del magistrat ponent, Sr. Joan Manel Abril Campoy;

1. Antecedents processals davant les jurisdiccions ordinàries

1.1. L'11 de desembre del 2019, mitjançant aute, la Batllia va fixar que els recurrents havien d'abonar 387.309,67 € a l'Autoritat Financera Andorrana (AFA) en concepte de costes processals respecte de la desestimació de la seva demanda, d'acord amb la qual pretenien l'anul·lació de diversos apartats de la resolució del Consell d'Administració de l'AREB, del 21 d'abril del 2016.

1.2. Els recurrents van formular un incident d'execució contra aquest aute i, el 15 de febrer del 2022, la Secció de Contenciós-Administratiu 2 de la Batllia va dictar un aute en què estimava parcialment aquest incident, declarava que el procediment principal s'havia de considerar com de quantia indeterminada i que les costes processals s'havien de fixar d'acord amb aquest criteri.

1.3. L'AFA va presentar un recurs d'apel·lació contra aquesta decisió, i, el 20 de juliol del 2022, la Sala Administrativa va dictar un aute en què estimava parcialment aquest recurs, declarava que les costes del procediment principal s'havien de fixar d'acord amb la quantia determinada, la qual derivava del contingut econòmic de l'acte administratiu impugnat, i que l'obligació de pagament requeia sobre els agents de forma mancomunada.

1.4. El 7 de setembre del 2022, la representació processal dels recurrents ressenyats en l'encapçalament va interposar un recurs d'empara contra l'aute del 20 de juliol del 2022, dictat per la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia, per una presumpta vulneració dels drets fonamentals reconeguts a l'article 10 de la Constitució i a l'article 6 del Conveni per a la salvaguarda dels drets humans i de les llibertats fonamentals, "*essent aquests: Principi a la Tutela judicial efectiva, el d'Interdicció d'indefensió, a un procés degut amb totes les garanties, el de seguretat jurídica, principi d'igualtat i no discriminació, i al principi del dret a obtenir una resolució judicial raonada conforme a dret*".

2. Argumentació jurídica

2.1. Argumentació dels recurrents

- La part recurrent en empara interposa un recurs contra l'aute de la Sala Administrativa del 20 de juliol del 2022, perquè considera que aquesta resolució vulnera els drets fonamentals recollits a l'article 10 de la Constitució i a l'article 6 del Conveni per a la salvaguarda dels drets humans i de les

llibertats fonamentals, concretament, vulnera els principis a la tutela judicial efectiva, d'interdicció d'indefensió i de seguretat jurídica, així com els drets a un procés degut amb totes les garanties, a la igualtat, a la no discriminació i a obtenir una resolució judicial raonada conforme a Dret.

- Entén que aquest aute vulnera els drets a la tutela judicial efectiva, a un procés degut i a la interdicció d'indefensió, ja que no identifica la pretensió exercitada pels recurrents amb la restitució del dret individual lesionat. Així mateix, lesiona el principi de seguretat jurídica pel fet de quantificar la pretensió exercitada amb la totalitat del valor econòmic de l'acord impugnat. I alhora vulnera el principi d'igualtat perquè la resolució diferencia injustificadament entre els recurrents i altres clients que van impugnar altres acords de l'AREB. I afegeix que es lesiona els drets a obtenir una decisió fonamentada en Dret i a la tutela judicial efectiva, perquè es vesteix la decisió amb una normativa no vigent, atès que la Sala Administrativa cita un projecte de llei, i la seva decisió contradiu la doctrina dels tribunals.

- Per acabar, demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració dels drets esmentats i que anul·li la resolució impugnada. Així mateix demana la suspensió del procediment d'execució fins al pronunciament constitucional.

2.2. Argumentació de la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia

- La Sala Administrativa es pronuncia respecte dels criteris per determinar les costes processals i, en concret, per determinar si el procés s'ha de considerar com de quantia determinada o indeterminada.

- També assenyala que les pretensions d'anul·lació, com la de la resolució del Consell d'Administració de l'AREB, són de quantia determinada quan l'acte del qual es pretén la invalidesa pot ser valorat en funció del seu objecte, i, a títol indicatiu, exposa que la nova Llei del procediment contenciós administratiu, encara no vigent, així ho admet.

- En aquest cas, conclou que es tractava de l'anul·lació de l'amortització amb cancel·lació total o parcial del nominal o principal pendent dels instruments financers o emissions que es computaven com a recursos propis de la BPA, de manera que el contingut econòmic estava establert i que la pretensió era de quantia determinada.

3. Fonaments jurídics del Tribunal Constitucional

3.1. El recurs d'empara no converteix el Tribunal Constitucional en una tercera instància ni en un tribunal suprem; l'únic objecte del recurs d'empara és el de verificar que les decisions impugnades estiguin motivades i es fonamentin en un raonament jurídic que no sigui il·lògic ni absurd i no vulnerin cap dels drets protegits per l'article 10 de la Constitució.

3.2. L'admissió d'un recurs d'empara exigeix complir amb uns pressupòsits d'acreditació de la legitimació (articles 36 i 87 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional), amb uns pressupòsits formals (articles 36 i 88 de la mateixa Llei) i amb uns altres pressupòsits objectius, alhora que el recurs ha d'estar dotat del necessari contingut constitucional.

Pel que fa a les resolucions que poden ser objecte de recurs d'empara, aquestes són, de conformitat amb allò que disposa l'article 86 esmentat, les següents:

a. Les sentències que desestimen en fase de recurs les demandes presentades en el marc del procediment urgent i preferent.
b. Els autes que desestimen o no admeten en fase de recurs els incidents de nul·litat que també es configuren com un procediment urgent i preferent, d'acord amb l'article 41, apartat 1, de la Constitució.
c. Les resolucions judicials fermes dictades pel Tribunal Superior de Justícia encara que no s'hi hagi interposat un incident de nul·litat.

3.3. En aquest cas, l'admissió del recurs d'empara només podria, en línia d'hipòtesi, trobar cabuda en el concepte de resolucions fermes dictades pel Tribunal Superior de Justícia.

No obstant això, existeix una reiterada doctrina d'aquest Tribunal, a l'empara de la interpretació dels articles 18 *ter* i 18 *quater* de la Llei transitòria de procediments judicials, que ha precisat que el concepte de resolució judicial ferma no solament requereix que es tracti d'una resolució que esgoti la via de la jurisdicció ordinària i que, per tant, no admeti més recursos que l'extraordinari de l'incident de nul·litat, sinó que, a més, ha de merèixer la consideració de resolució definitiva i no merament interlocutòria, entesa com aquella resolució judicial que posa fi al procés o a un incident plantejat en aquest, ja sigui des del punt de vista substantiu o de fons, com des de l'òptica processal.

3.4. En el sentit exposat, un aute del Tribunal Superior de Justícia que resol, als efectes de la determinació de les costes processals, si el procés és de quantia determinada o indeterminada sí es pot entendre com a un aute definitiu en el sentit que s'acaba d'exposar.

3.5. Correspon ara examinar si en aquest recurs d'empara, com exigeix l'article 37.2 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, per poder ser admès a tràmit, les infraccions denunciades posseeixen el necessari i suficient contingut constitucional, atès que si manquen manifestament d'aquest, el recurs no pot ser admès.

3.6. En primer terme, la part recurrent denuncia que l'aute de la Sala Administrativa del 20 de juliol del 2022, vulnera "*el Principi a la Tutela judicial efectiva, el d'Interdicció d'indefensió, a un procés degut amb totes les garanties, el de seguretat jurídica, principi d'igualtat i no discriminació, i al principi del dret a obtenir una resolució judicial raonada conforme a dret*".

Com a qüestió prèvia, convé exigir als recurrents en empara que identifiquin, dins de les garanties que conté l'article 10 de la Constitució -dret a la jurisdicció- en quin dels seus extrems ha tingut lloc la vulneració que s'al·lega. Així, no té el necessari contingut constitucional denunciar una vulneració del dret a la tutela judicial efectiva, la prohibició d'indefensió i el dret a un procés degut pel fet que la resolució judicial del Tribunal Superior de Justícia, a criteri del recurrent, no identifiqui la pretensió concreta amb la restitució del seu dret individual lesionat. En efecte, el procediment mitjançant el qual s'han tramitat les pretensions dels recurrents, així com l'incident en seu d'execució s'han adequat a les normes processals vigents, sense cap detriment o menyscapte dels drets a la defensa, a l'audiència, a la contradicció i a la igualtat d'armes processals, de manera que el recurs d'empara, quant a aquest motiu, ha de ser inadmès a tràmit. En tot cas, si la part recurrent qüestiona la fonamentació per la qual la seva pretensió no ha prosperat, s'ha de vehicular per la manca de fonamentació en Dret, o per la motivació que es pugui titllar d'arbitrària, de no raonable, d'il·lògica o d'absurda.

D'altra banda, s'ha d'indicar que, segons reiterada jurisprudència d'aquest Tribunal Constitucional, els principis continguts en l'article 3.2 de la Constitució -entre els quals es troba el principi de seguretat jurídica- aquests no poden ser objecte d'una al·legació aïllada, sinó que solament ho poden ser de manera conjunta amb l'eventual infracció d'un dels drets que poden fonamentar un recurs d'empara -article 41 de la Constitució. Per tant, l'eventual infracció que s'addueix d'aquest principi s'ha d'examinar conjuntament amb la vulneració que es denuncia dels drets a la igualtat i a la no discriminació.

3.7. Cenyit el recurs d'empara als dos motius restants: la vulneració del principi d'igualtat i la del dret a obtenir una resolució judicial motivada en Dret, tampoc aquest pot ser admès per manifesta absència de contingut constitucional.

Pel que fa a l'al·legada vulneració dels drets a la igualtat i a la no discriminació (article 6 de la Constitució), enllaçada amb el principi de seguretat jurídica (article 3.2 de la Constitució), la part recurrent manifesta que els subsegüents acords de l'AREB relatius a la migració de clients a Vall Banc, SAU i ara a Crèdit Andorrà, SA, no s'han considerat de quantia determinada i els agents no han estat condemnats en costes processals. Considera que la resolució judicial diferencia injustificadament i de manera no motivada els clients que han impugnat l'acord de l'AREB del 21 d'abril del 2016 i aquells que van impugnar els acords posteriors que enumera.

Cal posar de manifest, en primer lloc, que la resolució judicial impugnada, del 20 de juliol del 2022, no imposa les costes processals als recurrents, sinó que expressament declara que no s'efectua la imposició de les costes de cap de les instàncies (fonament de dret sisè i decisió 3a).

En segon lloc, que la part recurrent addueix un tracte diferencial amb un supòsit idèntic en relació amb altres administrats, però no aporta els elements necessaris per poder portar a terme la comparació, com són les resolucions judicials que haurien resolt de manera diferencial per poder analitzar la identitat de supòsits de fet, les pretensions exercitades i la doctrina establerta, als efectes de poder conèixer si ha existit o no una ruptura en relació amb la motivació fins al moment sustentada o si ha tingut lloc un canvi jurisprudencial.

Consegüentment, les anteriors mancances motiven la inadmissió d'aquest motiu per falta manifesta de contingut constitucional.

3.8. Respecte dels drets a obtenir una resolució judicial motivada conforme a Dret i a la tutela judicial efectiva, que al·lega la part recurrent, aquests s'han d'analitzar des de dues perspectives: la primera, la denúncia de la conculcació de l'exigència del Codi de l'Administració que la individualització del perjudici ha de ser certa i avaluable econòmicament, i, la segona, que es resol la pretensió agent sobre la base d'una normativa que no estava vigent.

Aquest Tribunal Constitucional ha tingut ocasió, de manera reiterada, d'ocupar-se del cànon de constitucionalitat del deure de motivació i ha conclòs que correspon a la jurisdicció ordinària la fonamentació de les seves resolucions i que aquest deure no es compleix quan existeix absència de motivació, motivació formal, esquelètica o vàcua o quan la fonamentació emprada pot ser considerada absurda, arbitrària, no raonable o il·lògica.

3.9. En aquest cas, la Sala Administrativa ha fonamentat de manera lògica i raonable la desestimació de les pretensions de la part recurrent. Així, en el fonament de dret tercer raona que no solament les pretensions de caire indemnitzatori o d'una situació jurídica individualitzada son de

quantia determinada, sinó també les pretensions de mera anul·lació quan l'acte que es vol anul·lar pot ser valorat en funció del seu objecte.

I en el cas que era objecte de debat (fonament quart) l'acte impugnat -amortització amb cancel·lació total del nominal o principal pendent dels instruments financers considerats com a recursos propis de BPA, i aquestes emissions estaven valorades econòmicament a data de 31 de maig del 2015- tenia un contingut econòmic perfectament establert.

D'altra banda, la Sala Administrativa no justifica la seva decisió en una normativa encara no vigent -com ho és la nova Llei de procediment contenciós administratiu (article 7.1 a)- sinó que aquest és un argument de recolzament de l'anterior, quan s'indica que en la futura norma, per fixar el valor econòmic de la pretensió, si aquesta té per objecte l'anul·lació d'un acte, s'atendrà al seu valor econòmic.

3.10. Les consideracions anteriors motiven la inadmissió a tràmit del recurs d'empara formulat per la part recurrent, atesa la seva manca manifesta de contingut constitucional.

Per tot això que s'ha exposat,

El Tribunal Constitucional del Principat d'Andorra,

Decideix:

1. No admetre a tràmit el recurs d'empara 2022-52-RE interposat per la representació processal dels recurrents ressenyats en l'encapçalament contra l'aute del 20 de juliol del 2022, dictat per la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia.

2. Notificar aquest aute a la representació processal dels recurrents esmentats, al president de la Batllia, al president del Tribunal Superior de Justícia i al Ministeri Fiscal.

3. Publicar aquest aute, d'acord amb allò que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

Acordat a Andorra la Vella, el 14 de novembre del 2022.

Jean-Yves Caullet
President

Joan Manel Abril Campoy
Vicepresident

Dominique Rousseau
Magistrat

Josep-D. Guàrdia Canela
Magistrat